

Posudek oponenta bakalářské práce

Ateliér: Kuzemenský & Peterka / FA ČVUT
Autor: Kryštof Andrlé
Název bakalářské práce: Bydlení Olšanská
Akademický rok: 2024/2025

Zástavbu rozlehlého pozemku o ploše téměř dva hektary, který se nachází na lukrativní adrese mezi rušnou Olšanskou třídou vedoucí po jeho severní straně a na jihu se rozkládajícím areálem Olšanských hřbitovů (tj. vlastně parkem), a který dnes představuje klasický příklad zanedbané vnitřní periferie města, autor pojednává jako jeden obytný superblok s jedním členitým „superdvorem“.

Tento základní urbanistický záměr považuji za zdařilý. Superblok správně drží uliční čáru, naopak vůči parku se staví měkkou linií vzájemně uskakovaných sekcí. Hmotové řešení je hravé, pracuje s řadou prvků – odskoků, věží, průchodů či pavlačí. Autor umí zvolit takové výtvarné motivy, které elegantně podporují jeho ideu, čímž nedochází k monotónnosti obvyklé pro takto rozsáhlé bytové komplexy.

Kladně pak také hodnotím jak uvození hmoty „vlajkovou lodí“ – nejvyšší věží, která kotví blok směrem k náměstí a vytváří pozadí pro kostel sv. Rocha, tak i osazení na terén, které chytře využívá výškový rozdíl zhruba jednoho podlaží pro situování garáží tak, aby nebyly nutné rozsáhlé (=drahé) zemní práce. Živý parter jako základní předpoklad budoucí proměny Olšanské je pak také přítomen.

Přesto mám k navrženému řešení i několik připomínek – předně bych výraznější perforaci superbloku očekával spíše směrem ke hřbitovu než k rušné ulici, kterou bych měl tendenci opravdu důsledně odclonit a naopak se maximálně otevřít ke hřbitovu, kde můžu těžit z toho, že je zde klid a jen tak se to nezmění.

Bydlení se skvělou dopravní dostupností, s vybaveností a zároveň výhledem do rozlehlého parku, kde cvrkot velkoměsta mohu vnímat v druhém plánu – co víc si přát? Takové podmínky je třeba opravdu zúročit! V kontextu toho mne proto mrzí některé slepé fasády – především jižní na nejvyšší věži. Tam bych chtěl mít okna určitě! Navíc z hlediska architektury by se mnoho nezměnilo.

Polemizovat si pak troufnu i o míře prostupnosti superbloku. Nejsem totiž přesvědčen, že je možné při navrženém počtu bytů a dané lokalitě dosáhnout bez jisté hierarchizace jeho uspokojivého fungování. Uvažované společenství s téměř 1000 lidmi je už samo o sobě příliš velké na to, aby nevzniklo anonymizované prostředí, které bude problematické např. z hlediska bezpečnosti.

A byť snahu o zlepšení prostupnosti lokality rozhodně cením a návaznosti jsou také zvoleny logicky, je otázkou i to, zda průchod mezi blokem a hřbitovem nedubluje to, co hřbitov za zdí umí už dnes, ale jen ve vhodně vymezených hodinách, kdy nehrozí, že bez sociální kontroly bude průchod využíván k činnostem, které v souladu s poklidným bydlením u parku úplně nejsou...

V souvislosti s tím se pak nabízí i úvaha, zda by v případě oželení průchodu nemohl být celý superblok o něco hlubší, což by pomohlo především neužší části dvora pod nejvyšší věží, která dnes přece jen působí poněkud stísněně a zároveň – resp. současnou optikou spíše hlavně – by autor získal stovky dalších metrů čtverečních bytů, aniž by přitom výrazně oslabil hlavní ideu záměru.

Co se týče vnitřního dvora – pavlače, schodiště a výtahy jsou určitě mnohem velkorysejší a početnější, než je nutné / vhodné. Tohle by fakt nikdo nezaplátil. A opět – jejich redukce by návrh spíše posílila než naopak. Je třeba mít na paměti, že pokud chceme v ČR pomýšlet na zlepšení dostupnosti bydlení a zároveň udržet určitou jeho úroveň, je třeba nezatěžovat domy zbytečností.

Ze stejného ranku je i velkolepé zádveří jinak povětšinou sympaticky řešených dispozic bytů. Z tohoto standardu pak vybočuje snad jen trochu krkolomné řešení bytů 3+kk ve věžích s průchozím obývánkem, zbytečně velkou kuchyní a chodbičkou před dvojicí pokojů. A maličko efektivněji by se možná daly vyřešit i společné prostory u výtahů, aby odpadly apendixy ke vstupním dveřím do bytů.

Pokud je však podstatou bakalářské práce především převedení původní studie do podoby projektové dokumentace, pak jsem přesvědčen, že se v tomto případě obešlo bez zásadních karambolů. Zpracování je pečlivé a vedle toho, že autor věnoval pozornost faktické správnosti jednotlivých navržených řešení, je dokumentace zvládnutá i graficky, což rozhodně nebývá zvykem.

Jedinou výtku mám pouze k řešení lodžii a oken, kde bych vzhledem k tomu, že jde o ryze architektonický problém, očekával, že v technické části dojde k úpravě vzájemného výškového odskočení. Stačilo by snížit parapet lodžie, přidat horizontální tyčové zábradlí po vzoru funkcionalistů a nahoře snížit nadpraží. Rázem by otvory zařezávaly stejně jako na všech ostatních fasádách.

Co se týče řešení interiéru, je sympaticky střídavé. Jen při odladění takových detailů, jako je lišta proti otěru zdi při úklidu, je trochu škoda, že chybí umístění ovládacích prvků výtahů. Jde totiž o místo, které je obzvláště ve vstupním podlaží mimořádně namáhané, a pokud na to není připraveno, hrozí, že už po pár týdnech provozu plocha s tlačítky spolehlivě srazí dojem ze zánovní novostavby.

Oceňuji také vysoké vstupní dveře do bytů, i když zcela pragmaticky dodávám, že si nejsem jist, zda by ustály případné zlevňovací tendence během stavby. Podobné obavy mám i v případě omítek, na jejichž textuře přitom architektura bloku stojí. Obzvláště oblá nároží, kterými se domy vtipně hlásí k nedalekému vysílači, by v tradičním zateplovákovém pojetí mohly dostat i dost svéráznou podobu...

Každopádně na projektu je vidět množství poctivě odvedené práce, snaha o hledání a zápal pro věc, což se otisklo i do technické části. O tom svědčí třeba i výkres kompletních garáží pod celým blokem. Aby to bylo perfektní, nechybí mnoho – přebývá jen pár trochu naivních a ne úplně efektivních řešení. Jinak jsem ale přesvědčen, že autor kráčí správným směrem, a proto navrhuji hodnocení B.

Ing. arch. Vít Podráský, Praha, 10. 6. 2025